

*9-ку классты доозарының шылгалдазында
эдертигни чыыра тыртып азы кызырып
бижиринге белеткел.*

*Ак-Довурак хоорайнын дугаары
3 ортумак школынын тыва дыл,
чогаал башкызы Дайгиранза А.-
Х. С. белеткээн*

Кичээлдиг кол сорулгазы:

*өөреникчилерни эдертигни
кызырып бижип билир
болурунга өөредир.*

Сорулганы чедип алыры-биле салдырган даалгалар:

1. Өөредиглиг: сөзүглелде кол бодалды тодарадыры болгаш ук бодалды өскертпейн дамчыдып; сөзүглелдин хевирин болгаш тургузуун тодарадып билиринге; эдертигнин сөзүглелинге аңгы-аңгы хевирлернин планнарын тургузуп билиринге өөредир.
2. Сайзырадыкчы: сөзүглелди аңгы-аңгы аргаларның дузазы-биле кызырып билир болурунга чаңчыктырар.
3. Кижизидикчи: Ада-Чурттуң Улуг дайынынга даянып, ада-өгбелерге хүндүткелди база төрээн черинге ынакшылды уругларның сеткилинге оттурар. (кады чугаалажып турар кижизин дыңнап билиринге болгаш бодунуң бодалын тодаргай дамчыдып билиринге чаңчыктырар)

Самбыраның бир талазында домакты номчуптаалыңар.

Төнчүзү чоокшулап
орар дошкун
дайынның база бир
берге хүнү эртип,
дайынчылар
дыштанып
турганнар. (Е.
Танова)

Домактарны бөдүүнчүдүн алдывыс.

Төнчүзү чоокшулап
орар дошкун
дайынның база бир
берге хүнү эртип,
дайынчылар
дыштанып
турганнар. (Е.
Танова)

Дайынның база
бир берге хүнү
эрткен.
Дайынчылар
дыштанып
турганнар.

Февральдын он бири.

*ЭДЕРТИГНИ КЫСКАЛАДЫР
ЧЫЫРА ТЫРТЫП БИЖИИРИ.*

Кичээлде сорулгавыс:

1. Сөзүглелдин утказын үлуг-ла өскертпейн кызырып бижип
2. Сөзүглелге планнарның аңгы-аңгы хевирлерин тургузуп өөренир.
3. Сөзүглелде кол болгаш иштики темаларны тодарадып билир кылдыр өөренир.

Сөзүглелдинң сайгарылгазы.

- Сөзүглелдинң темазы чүл?
- Сөзүглелге аттан бериңер.
- Сөзүглелде кандыг бодал кол болуп турарыл?
- Сөзүглел кандыг стильге бижиттингенил?
- Иштики темалар бар-дыр бе?

Сөзүглел планы

Айтырыгылыг план

Тезистиг план

*Эң-не делгеренгей ажыглаттынып
турар план – тезистиг план болур.*

- 1. Хенертен дайынчыларның ураалап үнгени.
- 2. Сатаевтиң Тиилелгени дамчытканы.
- 3. Дайынчыларның тиилелгени уткуп турары.
- 4. Катап-ла тулчуушкунче кириптер.

Айтырыглыг план

- 1. Хенертен чүү болганыл?
- 2. Сатаев чүнү дамчытканыл?
- 3. Дайынчылар тиилелгени канчаар уткуп турарыл?
- 4. Кажан катап-ла тулчуушкунче кириптерил?

1. Сөзүглелдин ниити утка-тургузуун сайгарып кызырары

- Сөзүглелде темаларны кол болгаш ийиги чергениң кылдыр бөлүктөп алыры
- Сөзүглелди шүүрээри.

2. Дылдың болушкуннарын кызырып бижири.

- Солуптары
- Ап кааптары
- Каттыштырыптары

Дылга хамаарыштыр ажыглап болур аргалар.

- Чаңгыс аймак кежигүннерни түңнекчи сөс-биле солуптары.
- Домактың кезек үзүндүзүн синоним сөс-биле солуптары
- Домакты азы ооң бир кезээн айылганың ат орну-биле солуптары
- ЧНД-ни бөдүүн домактар-биле солуптары.
- Дорт чугааны доора чугаага солуптары.
- Катаптаашкыннарны ап кааптары
- Синонимнери ап кааптары
- Элээн каш домактарны чаңгыс домак кылдыр каттыштырары